

Declaració de Berlín sobre el lliure accés al coneixement de les Ciències i de les Humanitats

22 d'octubre del 2003

Prefaci

Internet ha canviat fonamentalment les realitats materials i econòmiques de la difusió del coneixement científic i del patrimoni cultural. Per primera vegada a la història Internet ens ofereix ara la possibilitat de constituir una representació global i interactiva del coneixement humà, tot incloent el patrimoni cultural i la garantia d'accés mundial.

Nosaltres, els sotasignats, ens creiem en l'obligació de destacar els reptes que suposa Internet com a mitjà emergent funcional en la difusió del coneixement. Òbviament aquests desenvolupaments modificaran significativament la naturalesa de l'edició científica, com també l'actual sistema de garantir la seva qualitat.

D'acord amb l'esperit de la Declaració de Budapest sobre l'Open Access Initiative, la carta d'ECHO, i la Declaració de Bethesda sobre l'Open Access Publishing, nosaltres hem elaborat una Declaració de Berlín per promoure l'ús d'Internet com a eina funcional al servei d'una base de coneixement científic global i del pensament humà, i hem definit les mesures que han de tenir en compte els artífex de la política d'investigació, les institucions de recerca, les agències de finançament, les biblioteques, els arxius i els museus.

Objectius

La nostra missió en difondre el coneixement es farà solament a mitges si la informació no es posa àmpliament i assequiblement a disposició de la societat. Cal defensar i mantenir les noves possibilitats de difusió del coneixement, no solament a través de formes clàssiques sinó també, i cada vegada més, a través del paradigma del lliure accés via Internet. Nosaltres definim el lliure accés com el fons universal de coneixements i de patrimoni cultural que ha estat aprovat per la comunitat científica.

Amb la finalitat de fer palesa aquesta visió de representació global i accessible del coneixement, el web del futur ha de ser sostenible, interactiu i transparent. Els continguts i els programes electrònics han de ser obertament accessibles i compatibles.

Definició de contribució de lliure accés

De forma absoluta, per establir els accessos lliures de forma òptima es requereix el compromís de tots i de cadascun dels productors de coneixements científics i dels gestors del patrimoni cultural. Les contribucions de lliure accés inclouen els resultats originals de les investigacions científiques, les dades primàries i les metadades, els materials bàsics, representacions digitals de materials pictòrics i gràfics i el material multimedia científic.

Les contribucions de lliure accés han de complir dues condicions:

1. L'autor(s) i els qui detenten els drets sobre les col·laboracions han de garantir a tots els usuaris el dret al lliure accés de forma irrevocable dins de l'àmbit mundial, amb llicència per copiar, usar, difondre, transmetre i exposar els treballs publicats i també elaborar i distribuir treballs derivats d'ells, en qualsevol mitjà digital i amb qualsevol propòsit responsable, a canvi del compromís d'esmentar com cal la seva autoria (les normes de la comunitat dictaran els mecanismes per fer complir adequadament l'ús de l'atribució i de la responsabilitat dels treballs publicats tal com es fa a l'actualitat), com també el dret a fer còpies impreses en poca quantitat per a ús personal.
2. Una versió completa d'aquesta obra, com també dels seus materials complementaris, inclosa la còpia del permís esmentat, es dipositarà en un format electrònic apropiat, (i posteriorment es publicarà) a un lloc en línia, tot usant les normatives tècniques adequades (com a les definicions dels Arxius Oberts [Open Archives]). Aquest arxiu serà gestionat i estarà sota el manteniment d'una institució acadèmica, un organisme de recerca, una administració pública, o un organisme que tingui competències en el fet d'assegurar el lliure accés, la distribució no restrictiva, la interoperativitat i l'arxivatge en darrer terme.

Manteniment de la transició cap el paradigma del lliure accés electrònic.

Els nostres organismes estan interessats en fer la més àmplia promoció possible del nou paradigma del lliure accés que suposa un més gran profit per a la ciència i la societat. Per tant intentem progressar en:

- o estimular els nostres investigadors/becaris a publicar els seus treballs d'acord als principis del paradigma del lliure accés.
- o engrescar els qui detenten la possessió del patrimoni a recolzar el lliure accés tot posant els seus recursos a disposició d'Internet.
- o desenvolupar mitjans i modalitats per avaluar les contribucions destinades al lliure accés i a les revistes electròniques, per tal que mantinguin els nivells de qualitat i d'ètica científica.
- o procurar que la publicació en lliure accés sigui promocionada professionalment i acadèmicament.
- o desenvolupar programes electrònics, provisió de continguts, creació de metadades, publicació d'articles individuals per tal de defensar els drets intrínsecs de les contribucions a disposar d'estructures de lliure accés.

Som conscients que el procés de canviar cap al lliure accés modifica la difusió del coneixement pel que fa els aspectes legals i financers. Els nostres organismes intenten de trobar solucions que recolzin el canvis propers dels marcs legals i financers actuals, per tal de facilitar un ús i un accés òptims.

Signatures

Segueixen els folis de signatures que trobareu a les pàgines webs següents

<http://www.zim.mpg.de/openaccess-berlin/berlindeclaration.html>

original en anglès consultat el 14-12-2003

http://www.inist.fr/oa/spip/article.php3?id_article=38

versió en francès consultada el 14-12-2003:

Nora Vela

per la traducció catalana, desembre del 2003.